

PROJEKTY S DOPRAVNÍ TEMATIKOU V RÁMCI INICIATIVY ES INTERREG IIIB CADSES A PROGRAMŮ ESPON A INTERACT

Veronika Supová

V rámci iniciativy Společenství Interreg IIIB CADSES a programů ESPON a INTERACT probíhalo v programovém období 2000–2006 EU mnoho projektů s dopravní tematikou, do kterých byli zapojeni i čeští projektoví partneři. Většina z těchto projektů byla již ukončena. Článek přináší výčet těchto projektů včetně jejich základní charakteristiky.

A. INTERREG IIIB CADSES

Hlavním cílem iniciativy ES Interreg IIIB CADSES je rozvinout nadnárodní spolupráci zemí prostoru CADSES mezi ústředními, regionálními a místními orgány tak, aby byl dosažen vyšší stupeň územní integrace v Evropě. Jedná se o integraci všech dílčích složek prostorového plánování. Věcné cíle programu jsou dále specifikovány ve 4 prioritách a ty se dále dělí na jednotlivá opatření.

Nejvíce dopravních projektů v rámci této iniciativy probíhalo pod prioritou 1 „Podpora územně rozvojových přístupů a činností pro sociální a hospodářskou soudržnost“, konkrétně pod opatřením 1.1. „Podpora společných strategií a činností pro jejich provádění“ a pod prioritou 2 „Efektivní a trvale udržitelné dopravní systémy a přístup k informační společnosti“. V rámci priority 2 probíhaly projekty pod opatřením 2.1. „Rozvíjení efektivních dopravních systémů s ohledem na trvale udržitelný rozvoj“.

1) SIC! (Sustrain Implement Corridor) – Realizace koridoru SUSTRAIN

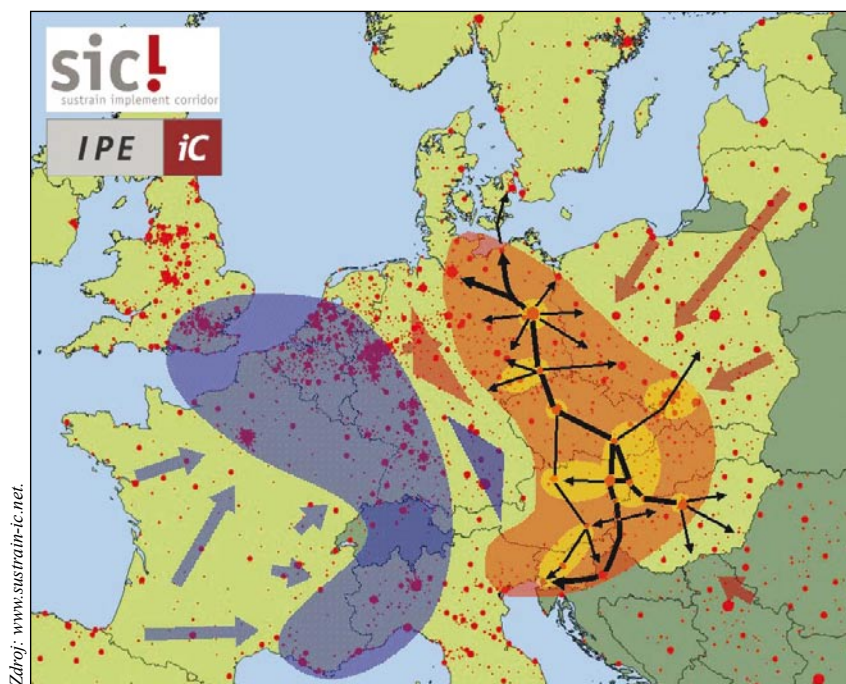
- priorita 1 v rámci opatření 1.1.
- doba trvání: 01/2003–01/2006
- vedoucí partner: vláda spolkové země Burgenland – Rakousko
- tento projekt navazuje na projekt SUSTRAIN (Udržitelnost dopravní infrastruktury a intermodálních dopravních konceptů pro severní a střední Evropu), který probíhal v rámci iniciativy ES Interreg IIC
- projektoví partneři za ČR: Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo dopravy

- cíl: identifikace rozvojových potenciálů regionů a jejich požadavků na nadnárodní dopravní infrastrukturu tak, aby byla vytvořena další oblast globálního ekonomického významu v Evropě
- výsledek: projekt vypracoval plán nadnárodních investic do dopravní infrastruktury (železnice, silnice) včetně optimalizace výměnného obchodu mezi prostředky dopravy
- bližší info: www.sustrain-ic.net

2) PlaNet CenSE (Planners network for Central and South East Europe) – Síť plánovacích institucí pro střední a jihovýchodní Evropu

- priorita 1 v rámci opatření 1.1.

- doba trvání: 11/2003–02/2007
- vedoucí partner: Rakouský institut pro regionální studie a územní plánování
- je pokračováním projektu Vision Planet, který probíhal v rámci iniciativy ES Interreg IIC
- projektovým partnerem je Ministerstvo pro místní rozvoj
- společným cílem projektu bylo prověření rozvojových potenciálů sídelní struktury v prostoru CADSES (část metropolitní sítě) a potenciálů dopravní infrastruktury se zaměřením na severojižní železniční koridory a spojení (část severo-jihní koridor)
- blíže na: www.planet-cense.net

Obr. 1: Potenciální druhé ekonomické jádro Evropy (tzv. Nový banán) situované podél severojižní osy Berlín–Praha–Vídeň–Záhřeb

Obr. 2: Klíčová spojení (žlutě) v rámci severo-j jižních koridorů ve střední Evropě definovaných projektem PlaNet CenSe

- 3) A-B Landbridge (Adriatic – Baltic Landbridge) – Jadersko-baltský „zemský most“
- priorita 2 v rámci opatření 2.1.
 - doba trvání: 06/2006–04/2008
 - vedoucí partner: Itálie – Regionální dopravně-plánovací odbor
 - projektoví partneři za ČR: Jihočeský kraj, City Plan s.r.o., České Dráhy, a.s., Středočeský kraj
 - v rámci projektu byla realizována analýza proveditelnosti rozvoje dopravního spojení mezi severní Evropou a Středozemím se světovými trhy, které má za úkol zlepšit regionální ekonomickou soudržnost pro západní a východní země prostoru CADSES prostřednic-

- tvím investic do strategických druhů dopravy, zejména dopravy námořní a železniční
 - blíže na: www.ablandbridge.eu
- 4) Twist (Transport with a Social Target) – Sociálně orientovaná doprava
- priorita 2 v rámci opatření 2.1.
 - doba trvání: 01/2004–12/2006
 - vedoucí partner: Oddělení dopravy a mobility, Itálie
 - za ČR 1 projektový partner (Dopravní podnik města České Budějovice)
 - účelem projektu je koncipovat systém dopravy, který umožní lidem z odlehklých oblastí spojení s centrálními, rozvinutými lokalitami, které nabízejí pra-

covní příležitosti a komerční a sociální služby

- výsledky projektu ukázaly krátkodobé a dlouhodobé dopady vedení akcí v rámci jednotlivých pilotních projektů
 - blíže na: www.twistproject.org
- 5) ED – C III (European Development Corridor III „Via Regia“)
- Evropský rozvojový koridor III „Via Regia“
 - priorita 1 v rámci opatření 1.1.
 - doba trvání: 10/2005–03/2008
 - vedoucí partner: Saské ministerstvo vnitra, Drážďany
 - za ČR 2 projektoví partneři: Pardubický kraj, Ústecký kraj
 - cílem projektu je vytvoření integrované strategie územního rozvoje pro oblast podél panevropského dopravního koridoru III, který je známý jako „Via Regia“
 - koridor spojuje důležitá ekonomická centra EU
 - www.edc-viaregia.eu

B. ESPON

Program ESPON 2006 se zaměřuje na zkoumání územních dopadů sektorových politik na oblasti, jakými jsou např. zemědělství, doprava, výzkum a vývoj. Dále zkoumá vliv evropských strukturálních fondů na městské oblasti a hraje také klíčovou úlohu při formulování Evropských perspektiv územního rozvoje (ESDP) a vytváření vazeb mezi výzkumem a politikou územního rozvoje nové Evropy. Projekty programu ESPON o dostupnosti, dopravě a komunikaci představují široký pohled na územní charakteristiky. Mapy ESPONu mohou být užitečným podkladem pro priority programů Interreg a pro projektové návrhy.

V rámci priority 1 „Tematické studie“ probíhal pod opatřením 1.2. „Rovnost přístupu k infrastruktuře a znalostem“ projekt 1.2.1. – Dopravní služby a sítě: územní trendy a základní podpora infrastruktury pro územní soudržnost. Vedoucím partnerem byla Univerzita Tours ve Francii. Projekt podává jasnější definice související s hlavní koncepcí ESDP, totiž s „jednotným přístupem k infrastruktuře a znalostem“,

podporujícím územní rovnováhu. Pozice regionů v měřítku dostupnosti ukazuje silné změny a výzvy pro regiony, pokud prozkoumají jejich rozvojové potenciály. Bližší informace o projektu jsou k dispozici na internetové stránce www.espon.eu (sekce projekty).

Dopravou se zabýval také projekt 2.1.1 – Územní dopad dopravní politiky EU a politiky budování trans-evropských sítí. Probíhal v rámci priority 2 – „Studie dopadů politiky“ pod opatřením 2.1. „Územní dopady sektorových politik“. Vedoucím partnerem byl Institut regionálního výzkumu Kiel, Německo. Hlavní otázkou projektu bylo, zda může síť TEN poskytovat správné odpovědi pro vyrovnaný a polycentrický územní rozvoj tak, jak je popsáno v ESDP. Projekt rozvinul 10 hlavních scénářů pro provádění zhodnocení dopravní politiky EU. Byly zkoumány

dopady na územní rozvojový potenciál (užíváním konkurenceschopnosti, spojitosti a rozvojových trendů jako základních indikátorů). Bližší informace o projektu lze nalézt na stránkách www.espon.eu (sekce projekty).

C. INTERACT

Program INTERACT je součástí iniciativy ES Interreg III. Jeho hlavní náplní je využívat zkušeností a poznatků z předchozích etap iniciativy ES Interreg, a zejména zvyšovat efektivnost iniciativy ES Interreg III (2000–2006). Program se zaměřuje na odstranění vyskytujících se nedostatků s cílem zvýšit dopad iniciativy ES Interreg III na hospodářskou a sociální soudržnost a spolupráci jak v rámci Evropské unie, tak se zeměmi sousedícími.

V rámci tohoto programu byla vytvořena studie Dostupnost, doprava a komunikační síť, která prezentuje první ohlédnutí se za tím, co bylo vytvořeno v rámci projektů zabývajících se dostupností, dopravou a komunikací v programech Interreg a ESPON. Tato studie poskytuje vstup pro diskusi o možných budoucích aktivitách v rámci programů ESPON a Interreg v souladu s posledními politickými cíli EU. Závěrečná zpráva je dostupná na stránkách: <http://www.interact-eu.net/download/application/pdf/1011862>. Vedoucím partnerem byla Nizozemská organizace pro aplikovaný vědecký výzkum.

*Ing. Veronika Supová
Odbor územních vazeb MMR*

ENGLISH ABSTRACT

Transportation Projects within the Interreg IIIB Initiative and the ESPON & INTERACT Programmes, by Veronika Supová

Within the Interreg IIIB CADSES initiative and the ESPON and INTERACT programmes, numerous transportation projects were carried out during the 2000–2006 programming period of the EU. The article presents a list of these projects, describing some of their basic characteristics.